

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding Varkenshouderij Vevar B.V., Neulensteeg 2, te Ospel

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

26 april 2013 / rapportnummer 2767-22

1. Hoofdpunten voor het MER

Vevar BV is voornemens haar varkenshouderij aan de Neulensteeg 2 te Ospel uit te breiden.

In de nieuwe situatie zal:

- een aantal nieuwe stallen worden gerealiseerd voor zeugen, opfokzeugen en gespeende biggen;
- een gedeelte van de bestaande stallen worden gewijzigd en aangepast;
- een nog niet opgerichte mestbe- en verwerkingsinstallatie worden uitgebreid en gerealiseerd.

In de nieuwe situatie zal het bedrijf een omvang hebben van 7.294 fokzeugen, 8 dekberen, 1.760 opfokzeugen en 272 gespeende biggen.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg een vergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

In dit advies over reikwijdte en detailniveau geeft de Commissie¹ aan welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER voldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als in ieder geval de volgende informatie is opgenomen:

- een duidelijke omschrijving van de referentiesituatie met daarbij een chronologisch overzicht van relevante besluitvorming en (lopende) procedures;
- de gevolgen van het voornemen op kwetsbare natuur, zoals de Natura 2000-gebieden “De Groote Peel”, “Sarsven / De Banen”, “Weerter- en Budelerbergen & Ringelsven”, eventuele gebieden in België evenals de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), vooral de effecten door de toekomstige emissie en depositie van verzurende en vermestende stoffen door het bedrijf;
- de geuremissie van het bedrijf en de invloed daarvan op de geurhinder in de omgeving;
- de fijnstofemissie van het bedrijf en de bijdrage ervan aan de fijnstofconcentratie in de directe omgeving.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van een duidelijke schaal en legenda. Op het kaartmateriaal moeten in ieder geval kwetsbare natuurgebieden en gevoelige objecten voor geur en fijn stof aangegeven zijn. Geef ook helder topografische namen en de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en detailniveau.

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

2. Achtergronden

2.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in de “Startnotitie/Kennisgeving Milieueffectrapportage Varkenshouderij Vevar BV Neulensteeg 2 te Ospel” (verder te noemen de “Notitie R&D”). Deze kunnen overgenomen worden in het MER.

Historie

Vanaf 2009 is er enkele malen een verandering van de vergunde situatie aangevraagd en verleend. Tevens is de bedrijfsopzet veranderd ten aanzien van het gebruik van bijproducten waardoor nu de provincie Limburg bevoegd gezag is voor de vergunningverlening. Beschrijf in het MER deze veranderingen en onderbouw de nu voorliggende uitbreiding.

2.2 Wettelijk kader en beleidskader

De Notitie R&D in hoofdstuk 3 wordt al enige informatie over het wettelijk kader en het beleidskader gegeven. Er wordt geadviseerd om in het MER in ieder geval ook onderstaande beleidskaders en wet- en regelgeving te behandelen:

- Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer;
- Richtlijn Industriële Emissies: IPPC-installaties;
- Bestemmingsplan Buitengebied 2010 van de gemeente Nederweert;
- Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en het Varkensbesluit;
- Geurverordening van de gemeente Nederweert;
- Beleidslijn IPPC – omgevingstoetsing ammoniak en veehouderijen;
- Landelijk afvalstoffenplan 2009 – 2021 (bijproducten en brijvoer);
- Meststoffenwet en bijbehorende uitvoeringsregeling;
- Natuurbeschermingswet en Natura 2000;
- Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB);
- Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz);
- Nota archeologiebeleid gemeenten Weert en Nederweert;
- Provinciale verordening Limburg;
- het onderzoek ‘Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen’;
- het document ‘Intensieve veehouderij en gezondheid, Update 2011’;
- het advies ‘Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen’ van de Gezondheidsraad.

In het MER moeten de consequenties en randvoorwaarden die voortkomen uit het wettelijk- en beleidskader voor het voornemen worden uitgewerkt.

2.3 Te nemen besluiten

De Commissie adviseert in het MER op te nemen welke toestemmingen en besluiten nodig zijn voor de realisatie van het voornemen zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Geef een planning van de vereiste procedurestappen voor het MER en betreffende besluit(en). Ga ook in op het aanhaken van de Flora- en faunawet, een toestemming op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 of een andere toestemming.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Inleiding

In de Notitie R&D wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van het voornemen. Het voorkeursalternatief en de andere alternatieven² moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu.

Geef een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en (ecologisch) gevoelige gebieden opgenomen zijn.

3.2 Voornemen

Ga bij de beschrijving van het voornemen systematisch in op:

- het aantal te realiseren dierplaatsen en het aantal te houden dieren;
- de uitvoering van het voornemen (per diercategorie inclusief beschikbare oppervlakten per dier en leefoppervlaktenormen³), rekening houdend met de vigerende welzijnswetgeving en het gekozen voersysteem;
- de stallen, inrichting en installaties door middel van een duidelijke tekening, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. Hierbij dient ook de ziekenboeg als zodanig duidelijk en herkenbaar te zijn aangegeven. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) aangegeven worden, evenals het BWL- of Groen Label-nummer. Geef daarbij aan uit welke regeling het Rav-nummer komt;
- de wijze waarop de dieren worden gevoerd en of er naast mengvoer ook andere voedercomponenten worden aangevoerd;
- verdere onderdelen van het voornemen voor zover relevant voor de milieueffecten, zoals de voerkeuken, voeropslag, mestbe- en verwerking;
- de plaatsing en hoogte van de emissiepunten en, ingeval van de toepassing van luchtwassers, ook de dimensionering van het luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvor- en -nadelen van de te overwegen systemen;

---

² De Commissie wijst erop dat het sinds 1 juli 2010 (inwerkingtreding Wet modernisering m.e.r.) geen wettelijk inhoudsvereiste meer is om een meest milieuvriendelijk alternatief op te nemen in het MER. Wel dienen nog steeds alle redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven beschreven te worden, waaronder milieuvriendelijke alternatieven.

³ Hierbij dient rekening te worden gehouden met het Varkensbesluit.

- de uittreedsnelheden van de ventilatielucht waarmee wordt gerekend in de verspreidingsmodellen voor de emissiepunten van de stallen. Geef tevens aan wat de uittreedsnelheden zijn bij maximale ventilatie, indien gebruik gemaakt wordt van centrale afzuiging. Geef dan bovendien aan hoe deze snelheden worden gerealiseerd op basis van een weerstandsberekening van het gehele ventilatiesysteem in samenhang met de capaciteit van de ventilator(en);
- hoeveel bijproducten en welke soort bijproducten worden opgeslagen binnen de inrichting. Bepaal tevens het jaarlijkse verbruik van deze producten;
- de wijze en capaciteit van de mestbewerking en -verwerking:
  - de technische uitvoering, de locatie en omvang van die installatie;
  - de wijze van opslag en de opslagcapaciteit van de grondstoffen voor de installatie;
  - de hoeveelheden te verwerken mest en hun herkomst;
  - de hoeveelheden restproducten van het verwerkte digestaat en hun bestemming.

Geef een overzicht van de beoogde fasering en planning.

Geef aan welke activiteiten binnen de aanlegfase plaatsvinden en vermeld op kwalitatieve wijze de milieugevolgen die kunnen optreden. Indien een tijdelijk hogere emissie van ammoniak, geur en fijn stof kan optreden moet dit worden gekwantificeerd.

3.3 Referentiesituatie

Algemeen

Geef een beschrijving van de referentiesituatie waarmee de alternatieven worden vergeleken. De referentiesituatie bestaat uit de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling.

Onder de autonome ontwikkeling wordt de toekomstige ontwikkeling van het milieu verstaan, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Deze toekomstige milieusituatie bestaat uit de ontwikkeling van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten in het studiegebied waarover al is besloten.

Werk daarnaast nog een variant op de referentiesituatie uit, gebaseerd op de huidige feitelijke situatie van de veehouderij, aangezien deze aanzienlijk verschilt van de vergunde situatie. Dit laatste om inzicht te bieden in de te verwachten feitelijke verandering van de milieueffecten. Vergelijk het voornemen en de verschillende alternatieven met de referentiesituatie en de variant daarop.

3.4 Alternatieven

Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Geef aan of de verschillende alternatieven kunnen voldoen aan de eisen van vigerende wet- en regelgeving. Een belangrijke eis uit de Wabo en het Besluit omgevingsrecht (Bor) is dat de

best beschikbare technieken (BBT)⁴ worden toegepast. Houd bij het bepalen van de BBT rekening met de informatiedocumenten over BBT, zoals opgenomen in de bijlage van de Regeling omgevingsrecht. Het kan vereist zijn om verder te gaan dan BBT, wanneer bijvoorbeeld uit de omgevingstoets⁵ blijkt dat lokale kenmerken dit vereisen, of wanneer er een minimalisatieplicht bestaat. Beoordeel in het MER of dit aan de orde is. Werk, indien dat het geval is, in het MER uit hoe voldaan kan worden aan deze extra vereisten.

Geef in het MER duidelijk aan welke systemen toegepast zullen worden, gekoppeld aan stal of afdelingsnummers.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven. Dit geeft meer inzicht in de haalbaarheid van de alternatieven.

3.5 Saldering

Tijdens het locatiebezoek werd aangegeven dat gestart is met het aanvragen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en de daarbij behorende analyse van de invloed op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daarbij zal rekening worden gehouden met een saldering van ammoniakdepositie via het opkopen van emissierechten. Als de initiatiefnemer gebruik maakt van saldering, dient per beschermd gebied inzichtelijk gemaakt te worden:

- welke positieve effecten het opkopen/verplaatsen van 'dierrechten' en/of 'ammoniakrechten' heeft en waar deze positieve effecten optreden in de natuurgebieden;
- waar de negatieve effecten van de nieuwe inrichting optreden in de natuurgebieden;
- waar er per saldo positieve of negatieve effecten zijn te verwachten in de natuurgebieden;
- op welke wijze de saldering is geborgd.

4. Milieuaspecten

4.1 Algemene opmerkingen

Doel van de vergelijking van alternatieven op milieuaspecten is inzicht te geven in de essentiële punten waarop, dan wel de mate waarin, de positieve en negatieve effecten van de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid.

---

⁴ Dit begrip is opgenomen in artikel 2.14 lid 1 sub c Wabo. In de praktijk wordt ook wel de Engelse term 'BAT' ('best available techniques') gebruikt. Bij de bepaling van BBT voor inrichtingen, bij het verlenen van vergunningen, dient het bevoegd gezag gebruik te maken van het afwegingskader uit artikel 5.4 van het Besluit omgevingsrecht.

⁵ Bij de bepaling van BBT dienen de technische kenmerken, de geografische ligging van de installatie en de plaatselijke milieuomstandigheden in acht te worden genomen. Dit wordt de omgevingstoets genoemd.

Geef van de verschillende alternatieven kwantitatief het effect aan op verzurende en vermestende stoffen, geur, fijn stof en geluid. Breng daarbij niet alleen de effecten in beeld van de stallen, maar ook van de toepassing van mestbewerking en mestverwerking. Ga bij de beschrijving van de milieueffecten hiervan expliciet en kwantitatief in op de effecten van vrijkomende emissies en deposities, met name voor de luchtkwaliteit⁶.

Ga in op de stoffen zoals genoemd in de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR) en de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer.

Voor de overige effecten is een kwalitatieve beschrijving voldoende.

4.2 Natuur, vermessing en verzuring

Algemeen

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen de voorgenomen activiteit kan hebben voor de natuur. Beschrijf of er naast de natuur met een beschermde status (zie hieronder gebiedsbescherming en soortenbescherming) ook andere waardevolle natuur voorkomt in de nabijheid van het bedrijf. Geef aan of het bedrijf naast de natuureffecten door verzurende en vermestende emissies⁷ nog andere natuureffecten kan hebben, zoals verstoring of verdroging.

Gebiedsbescherming

In het MER moet aangegeven worden waar voor vermessing en verzuring gevoelige gebieden liggen en wat de afstand tot het bedrijf is. Gebruik hiertoe duidelijk kaartmateriaal. Geef aan welke beschermde status de gebieden hebben (bijvoorbeeld Natura 2000-gebied, Wav-gebied, Ecologische Hoofdstructuur of beschermd natuurmonument). Ga bij Natura 2000-gebieden uit van een breder studiegebied dan enkel de provincie Limburg en Noord-Brabant maar onderzoek ook of er gevolgen zijn op Natura 2000 gebieden in België. Geef aan wat de huidige en/of toekomstige emissies van het bedrijf zijn. Houdt hierbij rekening met de (verschillende) aanwijzingsdata van de betreffende Natura 2000-gebieden. Geef vervolgens per gebied aan:

- de (instandhoudings)doelstellingen;
- de kritische depositiewaarden van gevoelige habitattypen voor stikstof⁸;
- de heersende achtergrondconcentratie van stikstof;
- de deposities op de verschillende gebieden bij de verschillende alternatieven;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de natuur.

Geef daarbij aan of er, in cumulatie met andere activiteiten, een (verdere) overschrijding ontstaat van de kritische depositiewaarden.

Als de initiatiefnemer gebruik wil maken van saldering, dient per beschermd gebied inzichte-

---

⁶ Ga minimaal in op fijn stof, ammoniak, NO_x, SO_x en geur.

⁷ De belangrijkste verzurende en vermestende stoffen zijn Ammoniak (NH₃), Stikstofoxiden (NO_x) en Zwaveldioxide (SO₂). Stikstofverbindingen hebben een vermestende werking. Voor verzuring geldt dat 1 mol zwaveldioxide 2 mol zuur levert en 1 mol stikstofoxiden of ammoniak 1 mol zuur levert.

⁸ Voor de kritische depositiewaarden voor de EHS zie: D. Bal, H.M. Beije, H.F. van Dobben en A. van Hinsberg: Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen. Directie Kennis, Ministerie van LNV, 2007.

Voor de kritische depositiewaarden voor Natura 2000 habitattypen zie: H.F. van Dobben en A. van Hinsberg: Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden Natura 2000. Rapport 2397, Alterra, 2012.

lijk gemaakt te worden:

- welke positieve effecten het opkopen van ‘dierrechten’ en ‘ammoniakrechten’ heeft en waar deze positieve effecten optreden in het natuurgebied;
- waar de negatieve effecten van de inrichting optreden in het natuurgebied;
- waar er per saldo positieve of negatieve effecten zijn te verwachten in het natuurgebied.

Geef aan welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen⁹ genomen kunnen worden [en of beheermaatregelen¹⁰ tot de in het MER beschreven activiteit behoren].

Voor de vergelijking van achtergronddepositie, kritische depositiewaarden en bijdrage van het voornemen, adviseert de Commissie gebruik te maken van de eenheid $N_{\text{totaal}}/\text{ha}/\text{jaar}$.¹¹

Bovenstaande informatie kan gebruikt worden voor een Passende beoordeling. Een Passende beoordeling moet gemaakt worden als significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (in cumulatie met andere plannen of projecten) niet kunnen worden uitgesloten. De Commissie adviseert de Passende beoordeling op te nemen in het MER.

Soortenbescherming¹²

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt¹³. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten¹⁴ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats¹⁵. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting op de gevoelige objecten in odour units per kubieke meter lucht. Doe dit volgens de in de Regeling geurhinder en veehouderij aangegeven rekenmethode. Ge-

⁹ Zoals emissiearme huisvesting, toepassing van luchtwassers, emissiearme mestopslag.

¹⁰ In enkele ecosystemen (kalkgraslanden, droge en natte heide) is het mogelijk de gevoeligheid van het systeem voor stikstofdeposities wat te verlagen door beheermaatregelen zoals plaggen, maaien, begrazen en vernatten.

¹¹ AAgro-Stacks drukt uit in ammoniakdepositie, maar dit is vergelijkbaar met de N_{totaal} depositie, omdat stallen nagenoeg geen andere stikstofverbindingen uitstoten.

¹² Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹³ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn- / bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹⁴ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹⁵ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 – 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

toetst dient te worden of kan worden voldaan aan de normen voor geurconcentratie en minimale afstanden die volgen uit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). De gemeente Nederweert heeft in een verordening volgens artikel 6 Wgv diverse afwijkende waarden vastgesteld. Voer de berekeningen in ieder geval uit voor de dichtst bijgelegen geurgevoelige objecten waarvoor onderscheidenlijke geurnormen zijn vastgesteld;

- bij toepassing van artikel 3 lid 4 (overbelaste situaties) van de Wgv een duidelijke berekening van wijze waarop de 50%-regeling is toepast¹⁶;
- de mogelijke momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden. Maak een inschatting van de maximale geurniveaus die zich kunnen voordoen¹⁷;
- de mestbe- en -verwerking en de gevolgen hiervan voor de geurhinder;
- de hoeveelheid en de keuze van de soort voer (zoals natte of droge bijproducten). Ga hierbij in op de mogelijke effecten voor geurhinder als gevolg van de te gebruiken voersoorten.

Voer, gezien de omvang van het initiatief, voor de omliggende woningen cumulatieve geurberekeningen uit. Dit past binnen de omgevingstoets.

Betrek bij de vaststelling van de achtergrondbelasting van geurhinder¹⁸ de reeds aanwezige, andere veehouderijbedrijven in de omgeving van het initiatief en die nieuwe veehouderijinitiatieven waarvan de omvang en de locatie (bij benadering) bekend is. De Commissie adviseert om bij de uitwerking van de cumulatieve geurhinder gebruik te maken van bijlagen 6 en 7 van de "Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij"¹⁹.

4.4 Luchtkwaliteit

Vergelijking van alternatieven

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van in het bijzonder fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5})^{20, 21} te beschrijven, ook onder de grenswaarden²². Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007²³. Geef

---

¹⁶ Zie pagina 20 in het document 'Handreiking wet geurhinder en veehouderij, versie 1.0, 6 maart 2007'.

<http://www.infomil.nl/publish/pages/65710/handreikingwetgeurhinderenveehouderijversie5maart2.pdf> .

¹⁷ Bijvoorbeeld de afvoer van grote hoeveelheden drijfmest in het uitrijdseizoen.

¹⁸ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, adviseert te werken met een bereik van 2 km. rondom het initiatief. Houdt deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van geur (cumulatieve geurhinder).

¹⁹ InfoMil, aanvulling van 1 mei 2007, op de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij van de versie 1.0, 6 maart 2007.

²⁰ Vanwege de heersende problematiek t.a.v. fijn stof en het feit dat intensieve veehouderijen een belangrijke bron van fijn stof zijn, wordt fijn stof met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit de Wet milieubeheer moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen (bijvoorbeeld NO₂).

²¹ Op termijn moeten voor toetsing aan de Wet milieubeheer ook de consequenties van het voornemen op PM_{2,5} in beeld worden gebracht. Momenteel is in de beschikbare literatuur nog maar weinig bekend over het precieze aandeel van PM_{2,5} in PM₁₀. De verwachting is echter dat de PM_{2,5}-emissie bij intensieve veehouderijen beperkt is. Op dit moment vraagt de Commissie daarom nog niet de gevolgen voor de PM_{2,5}-concentraties in beeld te brengen. Zij adviseert echter nieuwe kennisontwikkelingen hieromtrent nauwlettend te volgen.

²² Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen immers nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

²³ Gebleken is dat in de GCN-bestanden de veehouderijbedrijven niet altijd goed gesitueerd zijn. Dit komt doordat in de GCN-bestanden de lokatie is gebaseerd op het postadres van bedrijven en niet op de daadwerkelijke lokatie. De

de ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen²⁴ waar de blootstelling daadwerkelijk wordt ervaren.

Laat zien welke alternatieven en mitigerende maatregelen mogelijk zijn om fijn stofemissies zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel de luchtkwaliteit te verbeteren.

Toetsing aan wettelijke eisen

Momenteel maakt geen enkele intensieve veehouderij als ‘*in betekenende mate*’-project onderdeel uit van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Maak, indien het initiatief zich wel als ‘*in betekenende mate*’ kwalificeert²⁵, aannemelijk dat met het voornemen wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer, of geef aan hoe het betreffende voornemen is aangemeld in het NSL.

Het initiatief valt onder de gebieden en categorieën waarvoor de regeling “*niet in betekenende mate*” niet geldt.²⁶ Maak in het MER duidelijk wat de consequenties hiervan zijn voor het initiatief en hoe de ‘Gebiedsgerichte aanpak fijn stof veehouderijen-plan van aanpak-gemeente Nederweert’ hierbij kan worden betrokken in relatie met de cumulatie met andere projecten.

Nederlandse emissie richtlijn (NeR)

Toon in het MER aan dat de emissie van de totale mestverwerkings- en -bewerkingsinstallatie voldoet aan de daarvoor gestelde emissie-eisen uit de NeR.

4.5 Overige aspecten

4.5.1 Geluid

Breng in het MER de geluidsbelasting door het voornemen in beeld, toets aan geldende wet- en regelgeving en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies en -immissies (op geluidgevoelige bestemmingen) voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor de representatieve bedrijfssituatie, inclusief regelmatig terugkerende geluidspieken, zoals het laden of lossen van varkens, voer of mest;
- de geluidsbelasting vanwege het (extra) vrachtverkeer dat gerelateerd is aan de inrichting. Geef daartoe een kwalitatieve beschrijving van de geluidsbelasting in de dag-, avond-, en nachtperiode op het wegennet in de directe omgeving van de inrichting en de bijdrage van de inrichting hieraan. Ga ook in op afwijkende situaties, door bijvoorbeeld

---

Commissie adviseert daarom bij de berekening van de effecten van het voornemen voor fijn stof zonodig de GCN-gegevens te corrigeren op basis van vergunningverleningsgegevens.

²⁴ Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

²⁵ Dit is het geval als de toename van de concentratie door het project meer dan 3% van de grenswaarde bedraagt.

²⁶ Staatscourant 2013 nr. 7230: Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 18 maart 2013, nr. IenM/BSK-2013/50098.

seizoensdrukke en piekmomenten. Voer deze beschrijving kwantitatief uit, wanneer een knelpunt kan ontstaan voor omliggende woningen.²⁷

4.5.2 Klimaat en Energie

Geef aan in hoeverre de uitstoot van broeikasgassen kan worden geminimaliseerd. Betrek hierbij naast onderstaande aspecten rond energieverbruik in ieder geval CO₂-zuinig bouwen, aanpassingen in voer ten behoeve van een reductie in methaanemissie en de wijze en duur van de mestopslag²⁸.

Geef in het MER in hoofdlijnen de energiehuishouding voor het voornemen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier. Beschrijf de ambitie op het gebied van energiebesparing en eventueel te nemen energiebesparende maatregelen. Geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht.

Bepaal bij hoge luchtsnelheden van de uit de stallen uittredende ventilatielucht het daarmee samenhangende energieverbruik.

4.5.3 Veiligheid

Breng de effecten van het voornemen op de veiligheid in beeld. Ga in de beschrijving van de veiligheid in op de opslag en verwerking van zuur, indien gebruikt bij het toe te passen luchtwassysteem.

Geef zo goed mogelijk de kans weer op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Ga hierbij tevens in op de brandveiligheid binnen het voornemen.

Geef tenslotte een beschrijving van de risico's van de opslag voor de mestbewerking en/of -verwerking.

4.5.4 Volksgezondheid

Ga in op de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke (cumulatieve) effecten van geluid, geur en luchtkwaliteitverandering door de alternatieven hierop.

Beschrijf daarnaast in het MER de risico's met betrekking tot zoönosen²⁹, zoals MRSA. Ga vooral in op de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.³⁰

---

²⁷ Dit is aan de orde wanneer woningen zich vlakbij de in- of uitrit van het bedrijf bevinden. Hier zal de geluidsbelasting zwaarder zijn door optrekkend of afremmend verkeer. Gebruik bij de beoordeling of een knelpunt aan de orde is de circulaire van 29 februari 1996 "Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting".

²⁸ Mestopslag kan veel uitstoot van CO₂ en CH₄ veroorzaken.

²⁹ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

Besteed hierbij onder andere aandacht aan het onderzoek 'Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen'³¹, het document 'Intensieve veehouderij en gezondheid, Update 2011'³² en het advies 'Gezondheidsrisico's rond veehouderijen' van de Gezondheidsraad³³.

4.5.5 Veewetziekten

Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van veewetziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen, ook door de eventuele noodzaak om mest langer op te slaan.

4.5.6 Water en bodem

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem via bijvoorbeeld een watertoets in beeld. Besteed daarbij aandacht aan:

- de waterbalans van de bedrijfsmatige processen (bedrijfswatersysteem);
- de waterhuishouding van het hele plangebied (hemelwatersysteem);
- de maatregelen om verontreiniging van grond- en oppervlaktewater te voorkomen;
- de locaties en het ruimtebeslag van de infiltratievoorzieningen en de buffers³⁴;
- de onttrekking van grondwater tijdens de bouw van de stallen. Breng de mogelijke consequenties voor de waterhuishouding in beeld.

Geef in dit verband ook aan hoe en hoeveel water via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor de grondwaterstand. Geef aan hoe reinigings-, spoel- en regenwater worden opgeslagen en afgevoerd.

Geef daarnaast aan hoe verspreiding van relevante aanwezige schadelijke stoffen via de bodem voorkomen wordt. Bespreek daarbij in ieder geval de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de luchtwassers.

4.5.7 Landschap en Cultuurhistorie

In een agrarische omgeving kunnen archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen, zoals bijvoorbeeld oude boerderijen

---

³⁰ De GGD West Brabant heeft een informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid samengesteld. Hier gaat de GGD in op mogelijke risico's met betrekking tot de huidige veehouderij en schaalvergroting en hoe deze risico's geminimaliseerd kunnen worden (<http://www.ggdkennisnet.nl/thema/zoonosen/dossiers/135>).

³¹ Dit rapport is verschenen op 7 juni 2011 en opgesteld door: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeeland.

³² RIVM briefrapport 609300006, "Intensieve veehouderij en gezondheid".

³³ Dit rapport is verschenen op 30 november 2012 en opgesteld door de Gezondheidsraad.

³⁴ Deze dienen om vertraagde lozing van hemelwater dat niet kan worden gefiltreerd in de bodem te bewerkstelligen.

en karakteristieke houtwallen. Neem in het MER een beschrijving op van de archeologische verwachtingswaarden, cultuurhistorische waarden en landschapselementen, als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten. Indien er mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn, dient dit door middel van inventariserend veldonderzoek verder in beeld te worden gebracht. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen of beperkt zullen worden.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk kan worden ingepast. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

5. Vorm en presentatie

Om de onderlinge vergelijking van alternatieven te verduidelijken adviseert de Commissie om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieu-informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet op dezelfde wijze en met het zelfde detailniveau plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Verder wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdttekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen.

6. Overige punten

Evaluatieprogramma

Het bevoegd gezag moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden. Dit dient om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling om in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek op te nemen. Er bestaat een sterke koppeling tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Vevar B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten provincie Limburg

Besluit: Omgevingsvergunning

Categorie Besluit m.e.r.: C 14.0

Activiteit: Wijzigen en uitbreiden van een varkenshouderij

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 25 september 2012

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 28 september 2012 tot en met 8 november 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 29 februari 2013

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 26 april 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. G.J.H. Elbertsen (werkgroepsecretaris)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ing. E. van Horsen-Maas

ing. M.M.J. Pijnenburg

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Startnotitie/Kennisgeving Milieueffectrapportage Varkenshouderij VEVAR BV Neulensteeg 2 te Ospel, Drieweg Advies BV, 4 juli 2012.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
Uitbreiding Varkenshouderij Vevar B.V., Neulensteeg 2, te Ospel**

ISBN: 978-90-421-3744-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

